

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

18R.00499

Van : College van burgemeester en wethouders

Datum : 4 september 2018

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester

Portefeuille(s) : Hollandse IJssel

Contactpersoon : F. Steenbergen

Tel.nr. : 8453

E-mailadres : steenbergen.f@woerden.nl

Onderwerp:

Ambitiedocument Gekanaliseerde Hollandsche IJssel

Kennisnemen van:

Het ambitiedocument Gekanaliseerde Hollandsche IJssel

Inleiding:

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) voert de komende jaren diverse werkzaamheden uit langs de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ), zoals het baggeren en het opknappen van de oevers en kaden. Deze werkzaamheden hebben impact op de ruimtelijke omgeving en sluiten op verschillende manieren aan bij belangen van gebiedspartners zoals de gemeenten. Ook deze gebiedspartners voorzien de komende jaren ontwikkelingen in de directe omgeving van de GHIJ.

In het opgerichte bestuurlijk platform Gekanaliseerde Hollandse IJssel zijn naast het waterschap de gemeenten Oudewater, Montfoort, IJsselstein, Nieuwegein en de gebiedscommissie Utrecht-west vertegenwoordigd. Op de agenda staan onderwerpen die de samenwerking tussen alle partijen betreffen. Zo zijn de (m.n. ruimtelijke) ontwikkelingen van de diverse organisaties onderwerp van gesprek, en ook de vraag op welke manier dit samenhangt met de werkzaamheden van het HDSR langs de GHIJ. Tevens is er een ambtelijke werkgroep.

Ambtelijk en bestuurlijk is afgesproken dat de ontwikkelingen in het gebied, daar waar mogelijk, op elkaar af te stemmen. Hierdoor ontstaat een kans om de uitstraling van de GHIJ blijvend te verbeteren. Een belangrijke vraag die daarbij beantwoord moet worden is: Wat zijn gezamenlijke ambities langs de GHIJ die

in samenhang met elkaar bijdragen aan een versterking van de economische vitaliteit en leefbaarheid van dit gebied? Het antwoord op die vraag wordt gegeven in bijgevoegd ambitiedocument dat gezamenlijk met gebiedspartijen is opgesteld.

Kernboodschap:

Dit ambitiedocument vormt een inspiratiebron en referentie voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven langs de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ). Daarbij is de gedachte dat de GHIJ als blauwe lijn gebiedspartners met elkaar verbindt.

Met het document kunnen gebiedspartijen zich laten inspireren bij het uitvoeren van hun (kern)taken en het benutten van synergiekansen (win-win) om daarmee de vitaliteit van het plangebied te bevorderen. De doelstellingen van dit ambitiedocument zijn:

- **Verbinden!** De ambitiekaart bundelt gezamenlijke ambities in woord en beeld zonder een 'dwingend' budget en tijdspad.
- **Inspireren** bij het uitvoeren van (kern)taken door gebiedspartners.
- **Verleiden** tot, en richting geven aan synergiekansen bij ontwikkelingen langs de GHIJ (win-win).
- **Dienen** als referentie voor ontwikkelingen en initiatieven die kunnen bijdragen aan de gezamenlijke ambitie voor de GHIJ.

Financiën

Er wordt op dit moment geen financiële bijdrage gevraagd.

Vervolg:

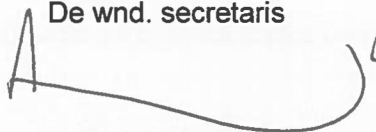
- Het ambitiedocument zal als input dienen voor de omgevingsvisie Oudewater en Lopikerwaard en
- Het ambitiedocument zal vertaald worden naar een uitvoeringsagenda.

Bijlagen:

Ambitiedocument Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (Corsanummer 18.016867)

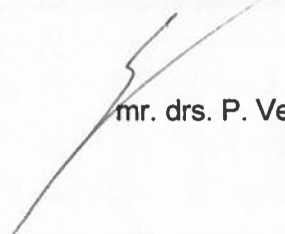
Het college van burgemeester en wethouders,

De wnd. secretaris

ir. W.J. Tempel

De burgemeester

mr. drs. P. Verhoeve

The image is a composite. The left half is a faded, blue-tinted photograph of a canal with a row of trees on the opposite bank. The right half is a clear, color photograph of a similar canal scene. In the foreground, a wooden fence runs along the water's edge. Behind it, a grassy bank features several large, cut tree stumps. A prominent building with a steep, conical thatched roof stands on the bank. In the background, other traditional Dutch houses with dark roofs and tall, thin chimneys are visible under a clear sky.

AMBITIEDOCUMENT GEKANALISEERDE HOLLANDSCHE IJSSEL

maart 2018

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	5
2. Doelstellingen ambitiedocument	9
3. Webviewer	13
3.1 Kaart identiteit en waarden	14
3.2 Kaart ontwikkelingen	15
3.3 Ambitiekaarten	15
4. Ambities	17
4.1 Zonering landelijk en stedelijk gebied	17
4.2 Watererfgoed behouden, benutten en beleven	20
4.3 Beeldkwaliteit oevers	22
4.4 Waterrecreatie / watertoerisme	24
4.5 Recreatief gebruik langs de GHJ	26
5. Een gezamenlijk vertrekpunt	31

VERANTWOORDING

Titel	Ambitiedocument Gekanaliseerde Hollandsche IJssel
Opdrachtgever	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Projectleider	Arjen van der Linde
Auteur(s)	Ellen Wilms e.a.
Projectnummer	1247914
Aantal pagina's	34
Datum	21 maart 2018

COLOFON

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 824
E info.utrecht@tauw.nl

In samenwerking met:

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

gemeente
Krimpenerwaard

gemeente Montfoort

Utrecht-West

Gemeente Oudewater

Gemeente

IJsselstein

Nieuwegein

INLEIDING

1. INLEIDING

Door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) worden de komende jaren diverse werkzaamheden uitgevoerd langs de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHII), zoals het baggeren en het opknappen van de oevers en kaden. Deze werkzaamheden hebben impact op de ruimte en sluiten op verschillende manieren aan bij belangen van de gebiedspartners. Ook deze gebiedspartners voorzien de komende jaren ontwikkelingen in de directe omgeving van de GHII.

Ambtelijk en bestuurlijk is afgesproken de ontwikkelingen in het gebied waar mogelijk op elkaar af te stemmen. Hierdoor ontstaat een kans om de uitstraling van de GHII blijvend te verbeteren. Een belangrijke vraag die daarbij beantwoord moet worden is: Wat zijn gezamenlijke ambities langs de GHII die in samenhang met elkaar bijdragen aan een versterking van de economische vitaliteit en leefbaarheid van dit gebied? Het antwoord op die vraag wordt gegeven in dit ambitiesdocument dat samen met gebiedspartijen is opgesteld.

Betrokken gebiedspartijen in ambtelijk platform

Bij het opstellen van dit ambitiesdocument zijn naast HDSR de gemeenten Oudewater, Montfoort, IJsselstein en Nieuwegein betrokken en de gemeente Krimpenerwaard. Daarnaast zijn de gebiedscommissie Utrecht-West en de provincie Utrecht betrokken. Deze partijen waren vertegenwoordigd in het ambtelijk platform.

Via HDSR en de gemeenten is er ook veel informatie naar boven gekomen over particuliere wensen en initiatieven binnen het plangebied. Daarnaast zijn er ook meerdere stichtingen in en rond de GHII actief. Deze gebiedspartners zijn voor het vervullen van de ambities onmisbaar en kunnen in het vervolg ook een rol hebben.

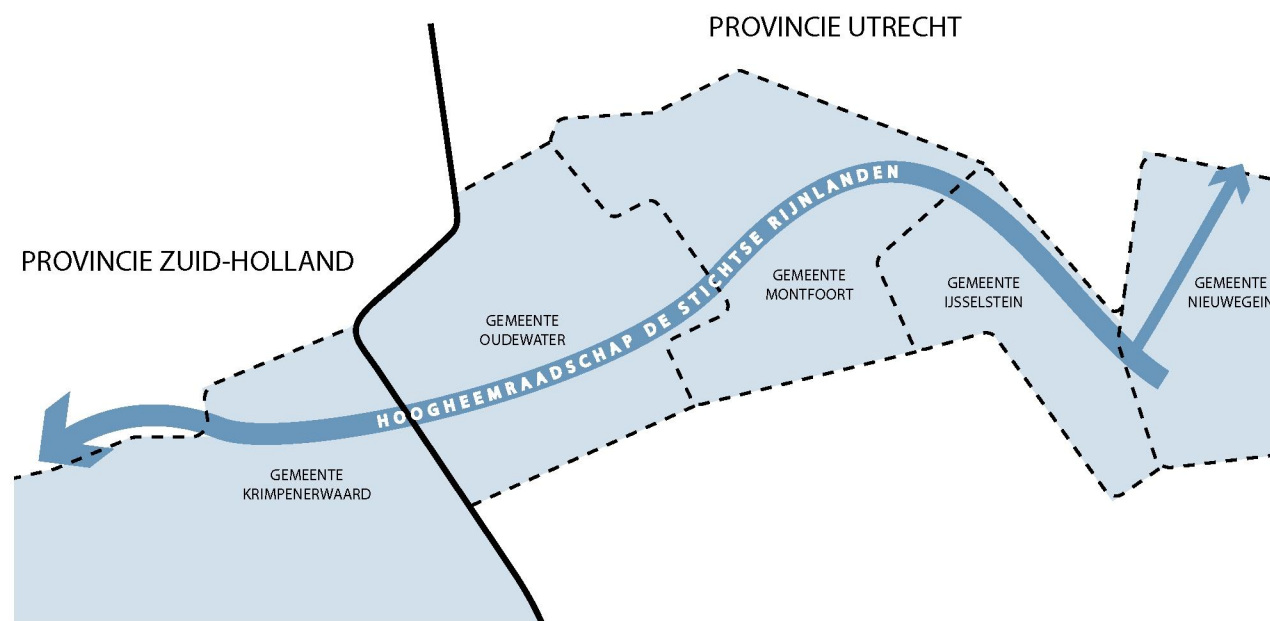

fig. 1 Betrokken gebiedspartijen

Plangebied

Het plangebied betreft het gekanaliseerde deel van de Hollandsche IJssel, gelegen tussen Nieuwegein en Gouda. (zie fig. 1)

Leeswijzer

In dit ambitiedocument worden de ambities voor de GHJ nader toegelicht aan de hand van een 5 tal thema's. In hoofdstuk 2 worden allereerst de doelstellingen van het ambitiedocument benoemd en wordt aangegeven hoe dit document aansluit op eerdere studies van HDSR. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de webviewer, die ter ondersteuning van de ambities ontwikkeld is. In hoofdstuk 4 worden de ambities inhoudelijk toegelicht. Hoofdstuk 5 sluit af met een korte conclusie.

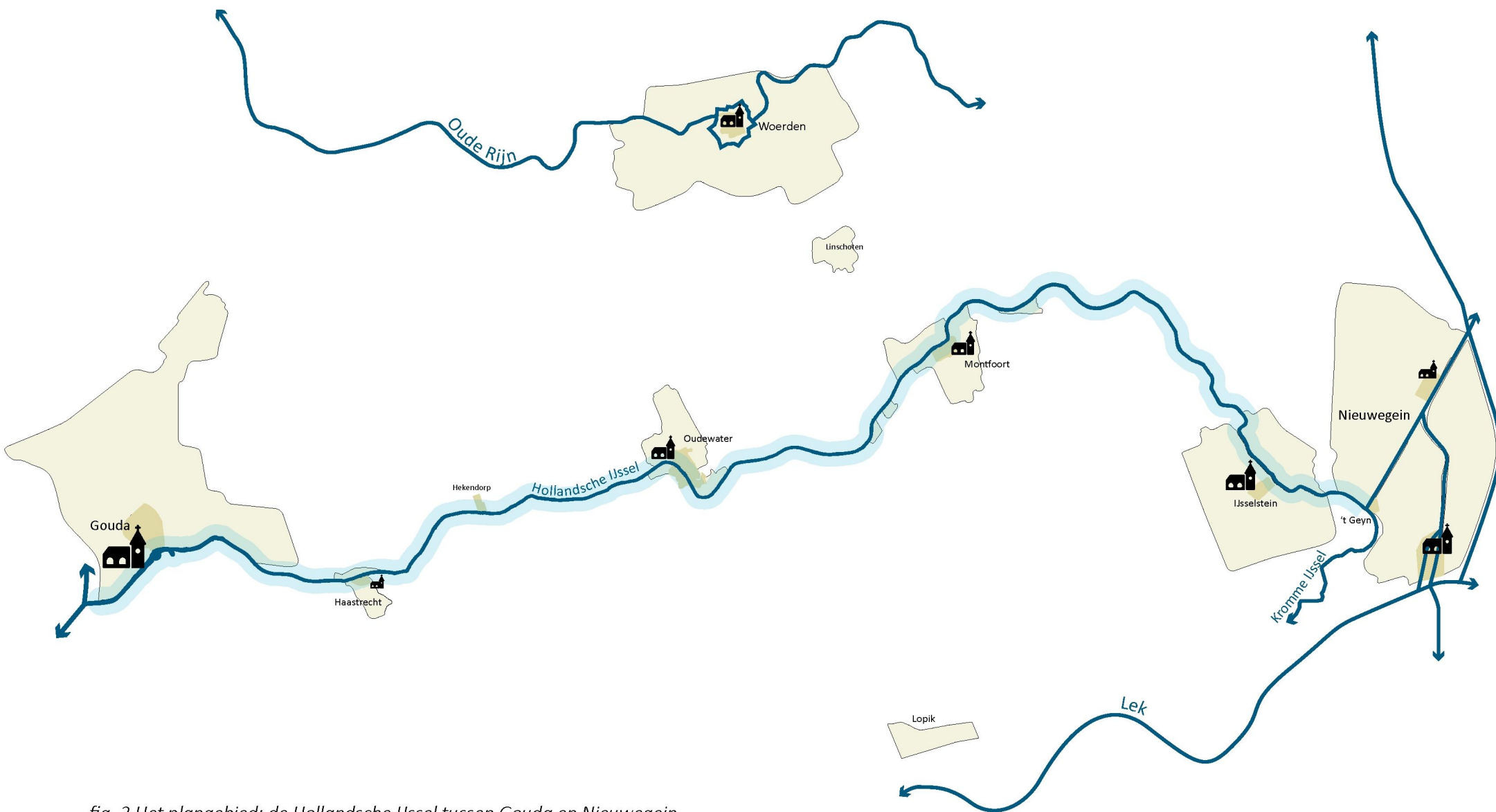

fig. 2 Het plangebied: de Hollandsche IJssel tussen Gouda en Nieuwegein

DOELSTELLINGEN AMBITIEDOCUMENT

2. DOELSTELLINGEN AMBITIEDOCUMENT

Dit ambitiedocument vormt een inspiratiebron en referentie voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven langs de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHII).

Daarbij is de gedachte dat de GHII als blauwe lijn gebiedspartners met elkaar verbindt. Met het document kunnen gebiedspartijen zich laten

inspireren bij het uitvoeren van hun (kern)taken en het benutten van synergiekansen (win-win) om daarmee de vitaliteit van het plangebied te bevorderen. De doelstellingen van dit ambitiedocument zijn:

- **Verbinden!** De ambitiekaart bundelt gezamenlijke ambities in woord en beeld zonder een 'dwingend' budget en tijdsplan.
- **Inspireren** bij het uitvoeren van (kern)taken door gebiedspartners.
- **Verleiden** tot, en richting geven aan synergiekansen bij ontwikkelingen langs de GHII (win-win).
- **Dienen als referentie** voor ontwikkelingen en initiatieven die kunnen bijdragen aan de gezamenlijke ambitie voor de GHII.

Wat ons allemaal verbindt?

fig. 3 De Hollandsche IJssel verbindt

Vijf richtinggevende principes

Het ambitedocument borduurt voort op vijf richtinggevende principes die al eerder door HDSR zijn opgesteld (zie ook: * website):

- De basis op orde (veilige kaden, voldoende water aan- en afvoer).
- Samen met het gebied.
- Het rivierkarakter van de Hollandsche IJssel benadrukken (natuurvriendelijke oevers en natuurlijke inrichting uiterwaarden).
- Kleinschalig karakter en afwisseling tussen rust en dynamiek respecteren.
- Stimuleren toegankelijkheid en zichtbaarheid watererfgoed.

Aanpak en gevolgd proces

HDSR heeft op verschillende informatieavonden wensen vanuit bewoners en ondernemers opgehaald, die betrekking hebben op de oevers van de GHJ. Dit gaf breed inzicht in de wensen en initiatieven. Vervolgens hebben gedurende 2017 drie bijeenkomsten met het ambtelijk platform plaats gevonden. In de eerste zijn de identiteit en waarden en de gewenste ontwikkelingen langs de GHJ aan bod gekomen. Die zijn vervolgens aangevuld met bureauonderzoek en vertaald en

vastgelegd in een webviewer. In het bestuurlijk platform is besproken, welke ambities zij in hoofdlijnen zien. Op een boottocht zijn gewenste en ongewenste ontwikkelingen bekeken en nader toegelicht.

Op basis van de output van dit proces zijn voorlopige ambities geformuleerd, die in een tweede bijeenkomst met het ambtelijk platform zijn besproken. Middels een ronde gesprekken met de gemeenten zijn de ambities nader concreetiseerd en op kaart uitgewerkt.

De opgehaalde informatie heeft geresulteerd in inzicht in de kwaliteiten van het gebied en in de reeds ingezette initiatieven en ontwikkelingen. Daarnaast is inzicht verkregen in samenhangende ambities, die de gebieds-partijen langs de GHJ met elkaar verbindt en waarbij ze elkaar nodig hebben om tot realisatie te komen.

fig. 4 GHJ vanaf het water

* website: www.destichtserijnlanden.nl/ghj

Ambities uitgewerkt in vijf thema's

Het ambitiedocument is opgebouwd langs vijf thema's die gezamenlijk de uitstraling van de GHJ versterken:

1. Zonering landelijk en stedelijk gebied
2. Watererfgoed behouden, benutten en beleven
3. Beeldkwaliteit van de oevers
4. Waterrecreatie / watertoerisme
5. Recreatief gebruik langs de GHJ (wandel- en fietsroutes)

De ambitiekaart sluit aan op de “verhaallijnen” van de waterrecreatiekaart van Waterrecreatie Nederland (zie ook: * website)

- Welkom op onze Hollandsche IJssel
- Cultuurhistorie is het DNA van de Hollandsche IJssel
- Vlot, veilig en duurzaam varen over de Hollandsche IJssel
- Mooie routes en knooppunten langs de Hollandsche IJssel

Voorbeeld bij punt 1: Zonering landelijk en stedelijk gebied vinden we belangrijk. Varend op het water zie je aan de kademuren dat je je in een stadje bevindt en meer natuurlijker oevers horen bij het buitengebied. Dit contrast willen we in stand houden en daar waar mogelijk versterken. Wanneer we de keuze hebben voor een bepaald type materiaal voor oeverherstel, zullen we zowel rekening houden met de beeldkwaliteit van de oever als de landelijke of stedelijke omgeving waarbinnen het oeverherstel plaatsvindt.

Voorbeeld bij punt 2: Waar mogelijk willen we het oorspronkelijke jaagpad behouden en de toegankelijkheid bevorderen. Een ontwikkeling of initiatief dat als neveneffect heeft dat een jaagpad onderbroken wordt, juichen we niet toe. De reden hiervoor is dat dit niet bijdraagt aan het behouden, benutten en beleefbaar maken van het watererfgoed. Bovendien belemmert dit het recreatief gebruik langs de GHJ. Daarom gaan we samen op zoek naar alternatieven.

* website: www.waterrecreatienederland.nl/brtn/kansenkaart-hollandsche-ijssel/

WEBVIEWER

3. WEBVIEWER

Om vanuit de identiteit & waarden en de reeds gesignaleerde ontwikkelingen binnen het gebied de ambities concreet te kunnen laden is een webviewer ingericht. De webviewer geeft informatie uit het gebied overzichtelijk weer en is interactief te gebruiken. Het is daardoor een dynamisch hulpmiddel dat continu kan worden aangevuld om in de loop van de jaren nader inhoud te geven aan de geformuleerde ambities. Deze webviewer is in te zien en te gebruiken door de partners die betrokken zijn bij het opstellen van dit document.

De webviewer bestaat uit drie kaartlagen:

1. Identiteit en waarden kaart
2. Ontwikkelingenkaart
3. Ambitiekaart

De kaarten “Identiteit & waarden” en de “Ontwikkelingenkaart” vormen het fundament voor de geformuleerde ambities. De ambities zoals die zijn verwoord hebben op deze manier een duidelijke link met de werkelijke situatie.

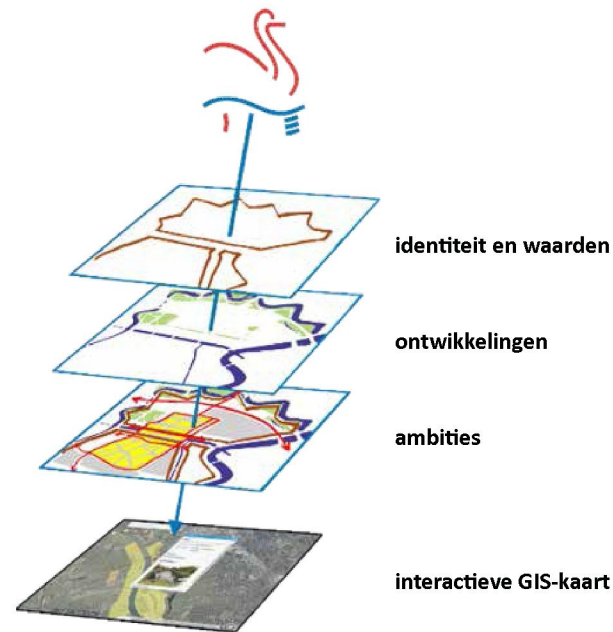

fig. 5 Lagen webviewer

De onderdelen van deze kaartlagen kan men zelf aan- en uitzetten en naar eigen inzicht combineren (aanvinken). Hierdoor kan de samenhang tussen bijvoorbeeld recreatieve netwerken en verschillende voorzieningen heel concreet onderzocht worden.

De drie kaartlagen worden hieronder nader toegelicht.

3.1 Kaart identiteit en waarden

Er is een verkenning uitgevoerd naar de bestaande identiteit van het gebied en de bijbehorende waarden, onderverdeeld naar: waterstaatkundige waarden, cultuurhistorische waarden, recreatieve waarden, natuur-landschappelijke waarden en overige waarden. Deze kaart sluit aan op de kernkwaliteitenkaart van HDSR (zie ook: * website). Met behulp van de kaart Identiteit en waarden ontstaat een beeld welke historische waarden aanwezig zijn, welke recreatieve netwerken en voorzieningen er reeds zijn, en waar bijzondere waarden liggen (gekoppeld aan het watersysteem).

De aanwezige waarden zijn gebruikt bij het opstellen van de ambitiekaarten, waarin verschillende waarden versterkt en / of met elkaar verbonden worden met behulp van de gewenste zonering en het netwerk van routes.

fig. 6 Voorbeeld uitsnede kaart Identiteit en waarden uit de webviewer. De verschillende items kan men zelf aan of uitzetten. Bij inzoomen verschijnt er meer informatie omtrent bijvoorbeeld cultuurhistorische objecten.

* website: www.destichtserijnlanden.nl/kernkwaliteiten

3.2 Kaart ontwikkelingen

De Ontwikkelingenkaart geeft voorgenomen en vastgestelde ontwikkelingen aan van verschillende gebiedspartners, zoals oeverherstel door HDSR, natuurontwikkeling door Staatsbosbeheer en aanleg van nieuwe fietspaden door gemeenten, stedelijke herontwikkeling door projectontwikkelaars in afstemming met de gemeenten, etc. Particuliere initiatieven die zijn vastgesteld zijn opgenomen in de kaart. Overige initiatieven zijn niet opgenomen maar hebben wel bijgedragen aan de totstandkoming van de kaart.

3.3 Ambitiekaarten

Op basis van alle verzamelde informatie uit het gebiedsproces en de bureaustudie is dit ambitie-document ontwikkeld, dat is opgebouwd uit vijf thema's met bijgaande kaarten en / of illustraties. Deze ambities worden toegelicht in het volgende hoofdstuk.

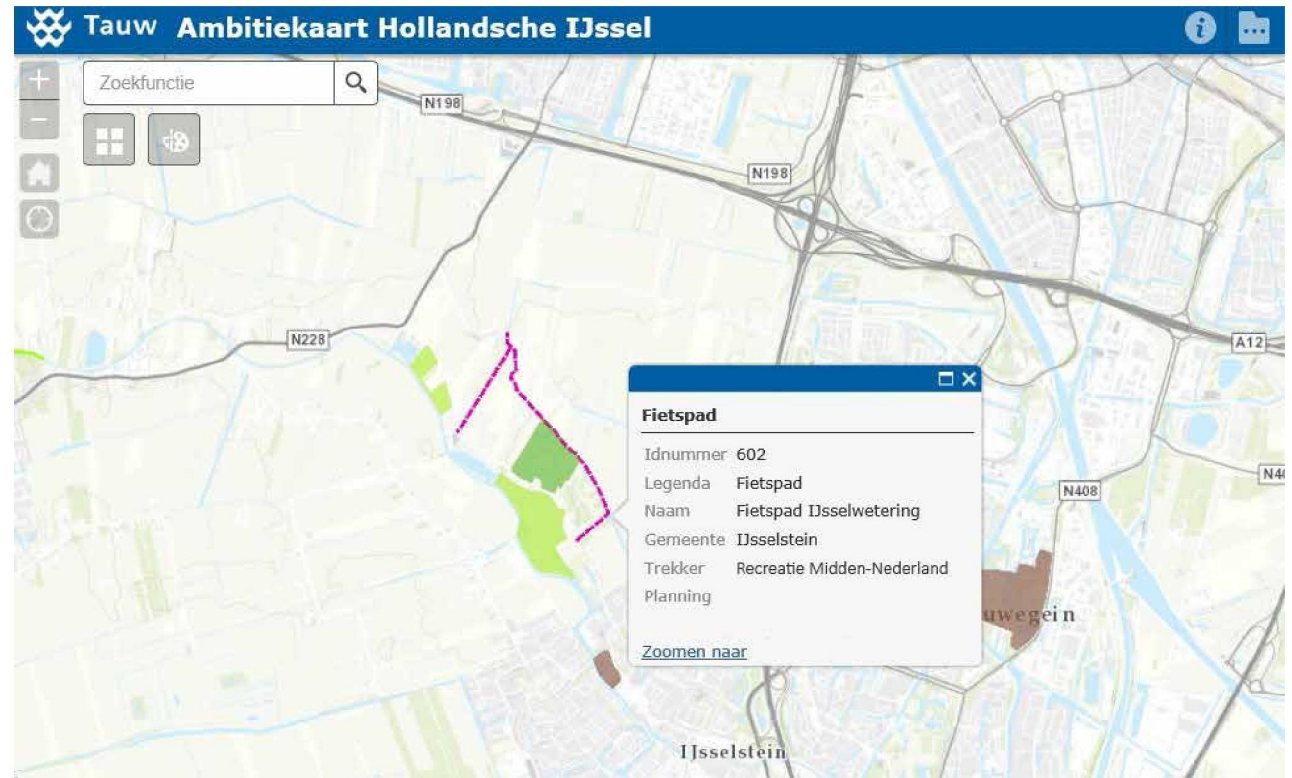
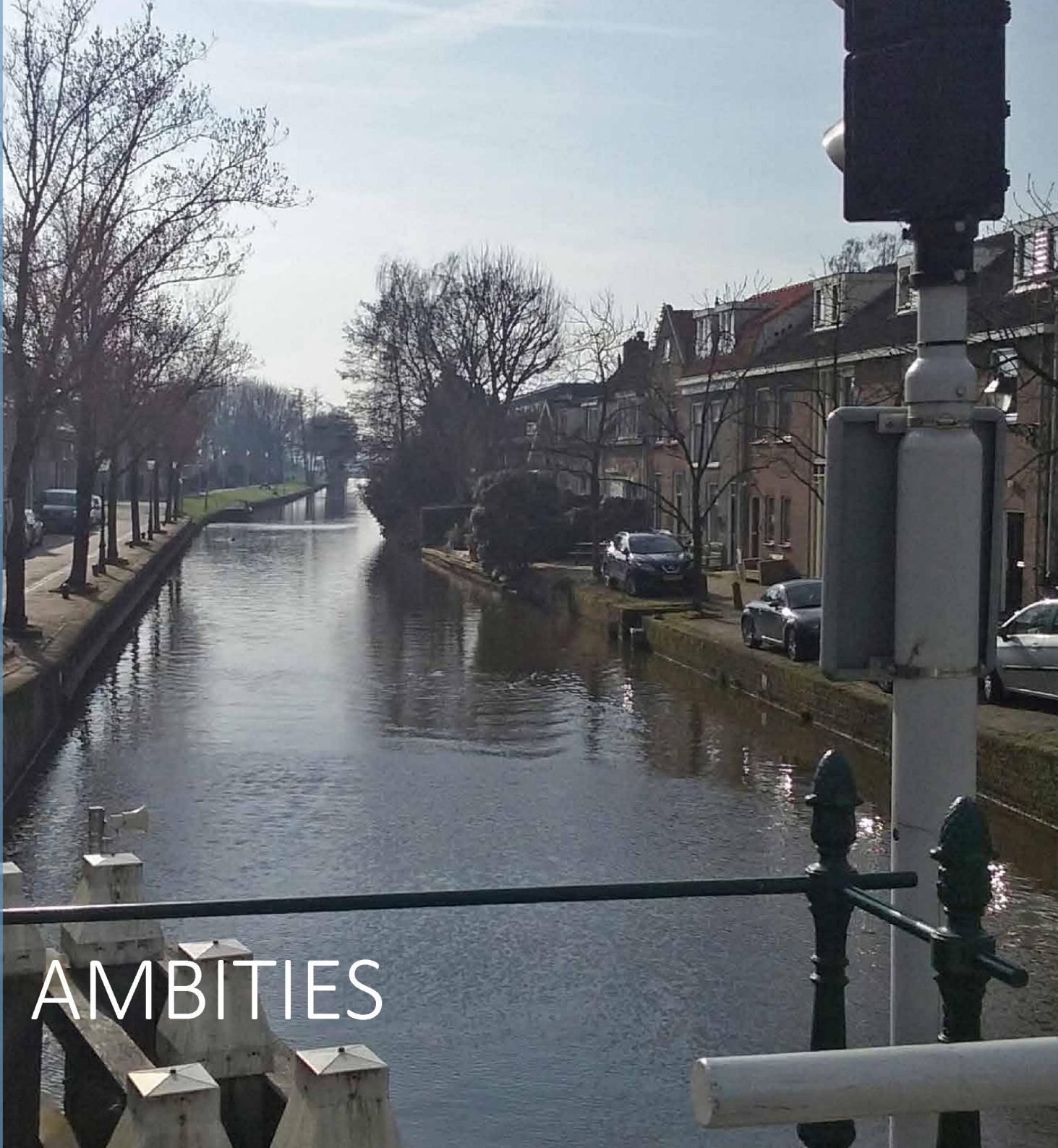

fig. 7 Voorbeeld uitsnede kaart Ontwikkelingen uit de webviewer. Bij het aanklikken van een gekleurd object verschijnt een pop-up blok met nadere informatie over het aangewezen object.

AMBITIES

4. AMBITIES

4.1 Zonering landelijk en stedelijk gebied

Het eerste thema betreft de zonering van activiteiten langs de GHJ. Met een zonering wordt ingezet op het versterken van de afwisseling tussen de kernen en het buitengebied. Van oudsher ontwikkelden de kernen zich langs het water als concentratiepunten van voorzieningen op enige afstand van elkaar. Het buitengebied maakt onderdeel uit van het Groene Hart, waar openheid en rust belangrijke waarden vormen.

Dynamiek in de kernen

In de kernen is er dynamiek en ruimte voor activiteiten en een concentratie van voorzieningen op geringe afstand van elkaar. Hier zijn relatief veel oversteekmogelijkheden over de GHJ. De historische kernen hebben een karakteristieke uitstraling met cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, musea, en water gerelateerde ambachten en fabrieken. Ze zijn aantrekkelijk voor

dagrecreatie en toerisme. De oevers dragen bij aan het stedelijke karakter en bestaan bijvoorbeeld uit hout, steen of cortenstaal. De oevers zijn bij voorkeur openbaar, zodat de Hollandsche IJssel voor iedereen beleefbaar is als doorgaande structuur in de kern, waar vaak veel leven is.

fig. 8 Voorkantsituaties en openbare oevers langs de GHJ in de kernen

Herontwikkelingen in de kernen met kwaliteitsverbetering

Nagenoeg in alle kernen speelt een stedelijke herontwikkeling langs de GHJ. Daarbij wordt de GHJ als kwaliteit gezien en wordt bij de nieuwe bebouwing zo veel als mogelijk een aantrekkelijke voorkantsituatie gecreëerd met zicht op de rivier en met een aantrekkelijke openbare ruimte. Voorbeelden van (mogelijke) herontwikkeling zijn: Galgoord in Haastrecht, de omgeving van het zwembad (overzijde van de weg 'Molenwal') in Oudewater, Oranjenassau kades in IJsselstein (bijna gereed), en Plettenburg Rijnhuizen in Nieuwegein.

Ook aan de randen van de kernen (bijvoorbeeld aan de zuidzijde van Oudewater) of in het buitengebied zijn kansen voor kwaliteitsverbetering langs de oevers. Dat kan bijvoorbeeld door de bebouwing meer met de voorkant te richten naar de rivier of achterkanten landschapelijk in te passen en waar mogelijk openbare ruimte langs de GHJ met een aantrekkelijke uitnodigende inrichting van verharding en groen, passend binnen de zonering van stedelijk en landelijk gebied.

Nieuwe bruggen

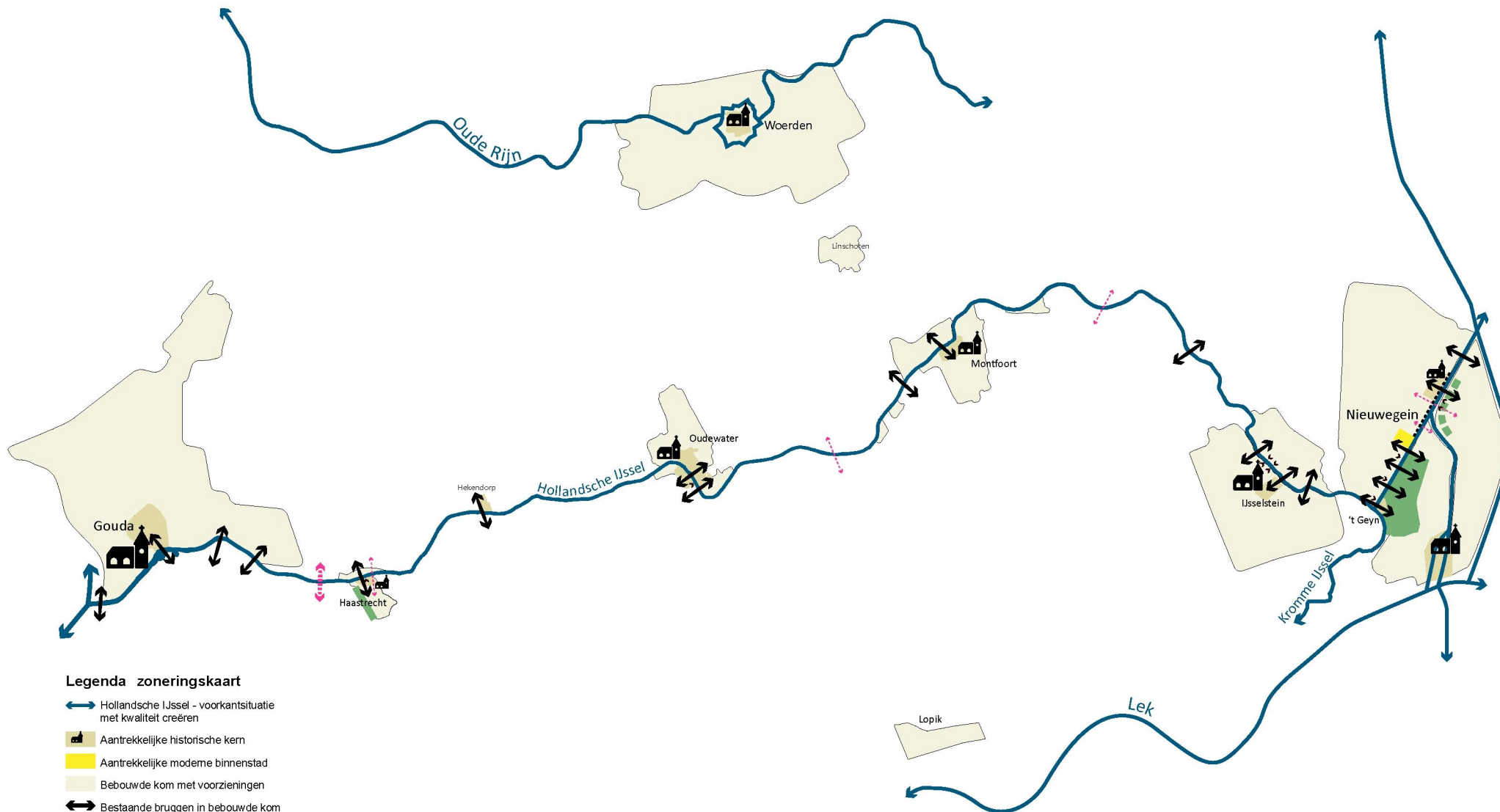
Om de relatie tussen noord en zuid te verbeteren en ook meer recreatieve routes en ommetjes te faciliteren zijn in een aantal kernen nieuwe bruggen gewenst (onder andere in Haastrecht en Nieuwegein). In het buitengebied is een extra oversteekplaats voor langzaam verkeer gewenst om de GHJ over te steken tussen Montfoort en Oudewater.

Rust in het buitengebied

In het buitengebied tussen de kernen staan de rust, het landelijke karakter en de open uitzichten centraal. De beleving van dit landschap is mogelijk door extensieve vormen van recreatie, zoals wandelen, fietsen en varen. Plaatselijk zijn de oevers beplant wat de ("landelijke") belevingswaarde verhoogt. Oevers hebben hier bij voorkeur een uitstraling die past bij het buitengebied, zoals hout beschoeide oevers of natuurvriendelijke oevers. In de regel zijn er veel particuliere oevers. Op veel plekken ligt het oorspronkelijke jaagpad langs de GHJ. Dit is een eenvoudig wandelpad met zicht op de rivier.

Beter verknopen en bekend maken van wat er al is

In het plangebied zijn al veel recreatieve routes en voorzieningen voor recreanten en toeristen. Deze routes en voorzieningen kunnen we beter benutten door goede onderlinge verbindingen te realiseren en een samenhangende promotie.

Ambitiekaart Gekanaliseerde Hollandsche IJssel Zoneringskaart

4.2 Watererfgoed behouden, benutten en beleven

De bijzondere geschiedenis van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel is op diverse plekken in het landschap zichtbaar aanwezig. De watergeschiedenis is afleesbaar bij bijvoorbeeld gemalen, sluizen, steenfabrieken, touwfabrieken, musea, de museumwerf, molens en schansen. Deze geschiedenis is gebiedsspecifiek en vormt een prachtige ‘blauwe draad’ en een bijzonder thema voor het uitbouwen van recreatie en toerisme. De vele nog functionerende historische gemalen, sluizen en bruggen binnen het beheergebied van het waterschap kunnen daar aan bijdragen. Op historisch interessante locaties kan het watererfgoed tot leven komen door verhalen te vertellen en informatie te verstrekken over de geschiedenis van het waterbeheer. Door recreatieve routes te koppelen aan de historie van het gebied ontstaan interessante wandelingen door de geschiedenis van het landschap.

Jaagpad behouden

Het jaagpad behoort tot de cultuurhistorisch waardevolle elementen langs de GHJ. Daarnaast biedt het pad wandelmogelijkheden direct langs de rivier, waardoor ze bijdraagt aan de beleving

van de GHJ. Waar het jaagpad aanwezig is blijft dit behouden, waar mogelijk (gezien de beschikbare ruimte, de regelgeving van HDSR, de relatie met particulier grondbezit en beheer en onderhoud) worden ontbrekende delen heringericht. .

Oude Hollandse Waterlinie (OHW) en Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) herkenbaar maken

Er is een gedeelde ambitie om de Oude en Nieuwe Hollandsche Waterlinie, waar dat kan, beter zichtbaar te maken door bijzondere plekken, zoals oude schansen, te benadrukken en toegankelijk te maken; bijvoorbeeld ten zuiden van Hekendorp en een oude linie tussen Oudewater en Montfoort. Mogelijk kan het zichtbaar en beleefbaar maken van deze onderdelen van de waterlinies gecombineerd worden met de uitbreiding van een bestaande fietsroute hierlangs in de provincie Zuid-Holland.

Cultuurhistorie in gebieden herkenbaar maken

Een aantal gebieden leent zich ervoor om de ontwikkelingsgeschiedenis nader uit te leggen, zoals voor de Hooze Boezem bij Haastrecht en de omgeving van het Klaphek bij IJsselstein. Bij Klaphek is de oorspronkelijke Hollandsche IJssel afgedamd van de Lek, waardoor zij haar

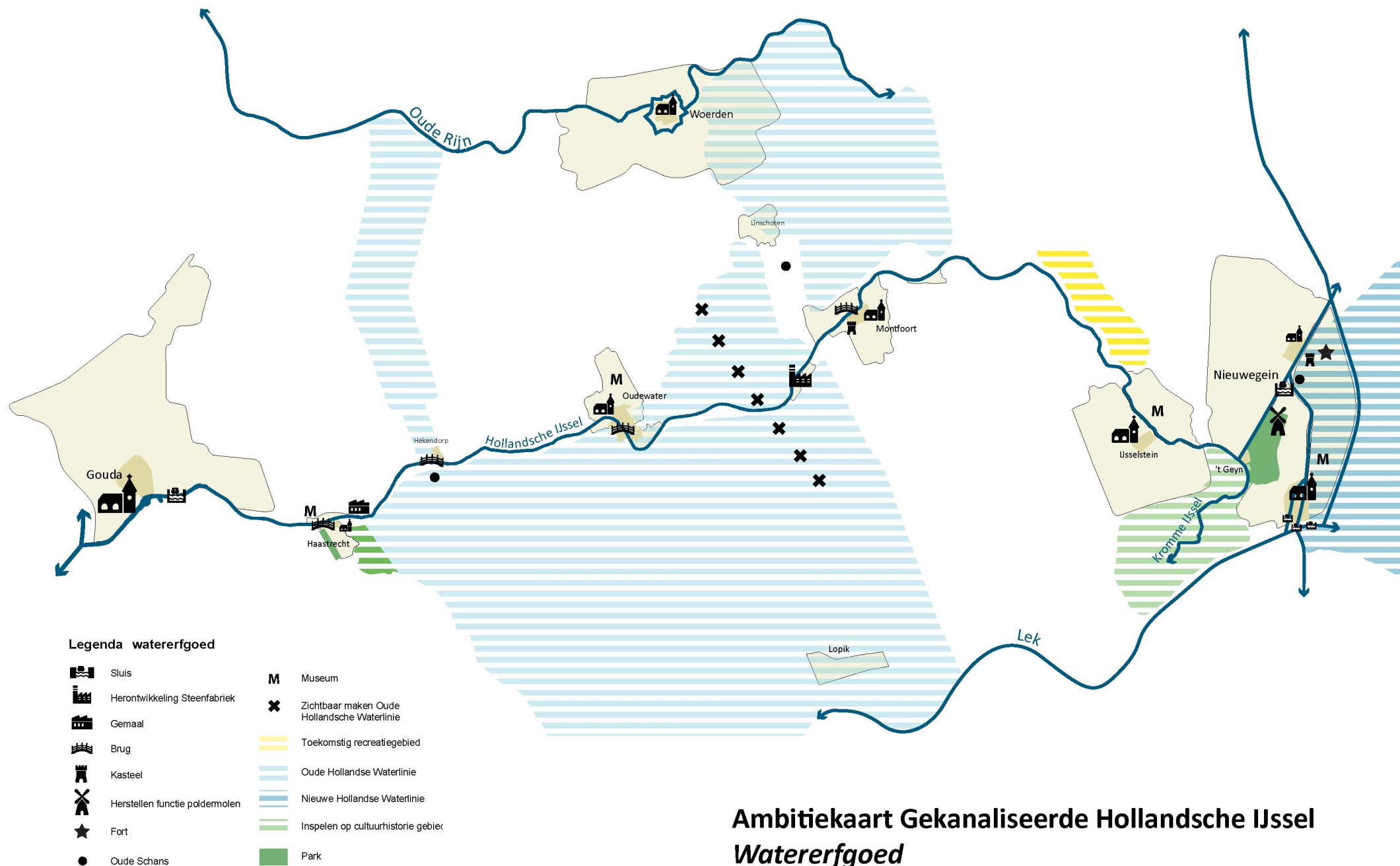
huidige loop heeft gekregen via de Doorslag door Nieuwegein.

Herontwikkeling steenfabriek IJsseloord

Bij de steenfabriek IJsseloord, tussen Montfoort en Oudewater, vindt een integrale herontwikkeling plaats. Daarbij streven de initiatiefnemers naar een combinatie van behoud van cultureel erfgoed en openstelling voor bezoekers (waaronder recreanten en toeristen).

Watergeschiedenis Nieuwegein versterken

In Nieuwegein zijn plannen voor een boulevard langs de Doorslag waarbij de schans en de Doorslagsluis weer zichtbaar worden gemaakt. Rondom de oude kern Vreeswijk geven verschillende steeds grotere sluizen ook veel inzicht in de watergeschiedenis.

4.3 Beeldkwaliteit oevers

Accentverschillen, zoals de nadruk op natuur, cultuurhistorie of dynamiek, kenmerken de GHJ en dragen bij aan een afwisselend landschap. Rust en ruimte worden gewaarborgd door recreatieve voorzieningen zoveel mogelijk te zoneren bij de kernen of daarvoor aangewezen gebieden zodat de landelijke zones open blijven. Aandacht voor de beeldkwaliteit van de inrichting langs de GHJ met een verschil tussen het stedelijk gebied en het landelijk gebied draagt bij aan een hogere belevingswaarde van de GHJ.

Stedelijk gebied

In de steden is veel dynamiek; er vinden verschillende activiteiten plaats op een klein oppervlak, zoals: aanlegplaatsen, overnachtingsmogelijkheden, horeca en winkels langs het water. Bij voorkeur ligt er openbare ruimte langs het water met een hoge beeldkwaliteit (historisch, stedelijk of parkachtig). Het onderhoud van de beschouwingen dient daarbij op orde te zijn. Er wordt ruimte geboden voor creatief en gebiedsspecifiek ondernemerschap.

Denk hier bijvoorbeeld aan het aanbieden van Hollandsche IJssel arrangementen, waarbij een combinatie wordt aangeboden van verschillende activiteiten, zoals vervoer over water, museumbezoek en overnachten op of langs het water.

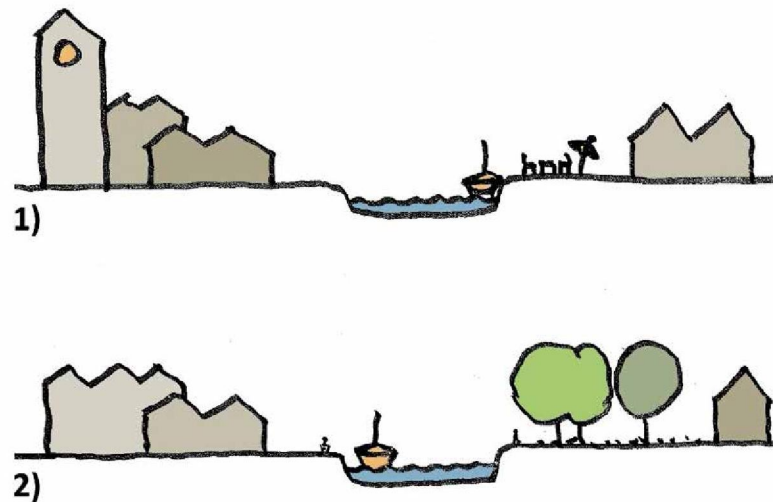

fig. 9 Oevers stedelijk gebied

1. Aanlegplaatsen, horeca en terrassen aan het water

2. Openbare ruimte langs het water met boulevard, zitplekjes of parkzone

Landelijk gebied

In het buitengebied ligt de nadruk op de beleving van rust, ruimte en het rivieren en veenweidelandschap door extensieve recreatie, zoals wandelen, fietsen en varen. Behoud van het jaagpad met beplanting die bij het landschap past, is gewenst. Sterk overhangend hout moet voorkomen worden, omdat het de doorvaarbaarheid in gevaar brengt. Met meer pleziervaart op de GHJ is een landschappelijke inpassing van achterkanten van bedrijven met beplanting gewenst. Afval dat gecontroleerd gestort is langs oevers dient goed afgedicht te zijn met een afdekkende laag. Waar ruimte beschikbaar is, kunnen natuurvriendelijke oevers of natuurontwikkeling in de uiterwaarden gerealiseerd worden. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor oeverbegroeiing met de bijbehorende flora en fauna. Tevens ontstaat meer biodiversiteit in leef- en paaiplekken voor vis en amfibie, en kan vanwege begroeiing (riet) een meer natuurlijke waterzuivering plaatsvinden.

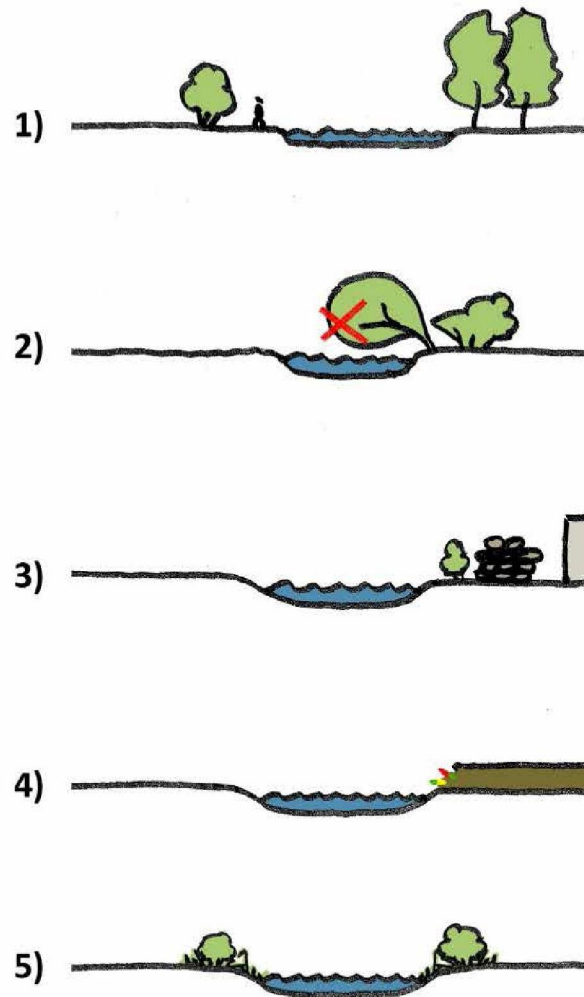

fig. 10 Oevers landelijk gebied

1. Behoud beplantingen en jaagpad
2. Geen overhangende bomen
3. Inpassen rommelige achterkanten
4. Afvalstortplaatsen langs oevers goed afdekken
5. Natuurvriendelijke oevers dragen bij aan biodiversiteit

fig. 11 Voorbeeld van aandacht voor de beeldkwaliteit langs het water in kleurstelling van bebouwing en begeleiding met beplanting. Bij voldoende ruimte mag de beplanting in het buitengebied nog wel meer een landschappelijke vorm aannemen.

4.4 Waterrecreatie / watertoerisme

Vaarrouthenetwerken uitbreiden

De boot is het vervoermiddel bij uitstek om de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel met het aangrenzende IJssellandschap en de aanliggende kernen te ervaren. De kaart geeft de vaarrouthenetwerken voor sloepen en kano's weer. Vooralsnog maken met name sloepen gebruik van de GHJ als vaarroute. Met stippellijnen zijn de mogelijkheden aangegeven om de vaarrouthenetwerken uit te breiden met reeds bevaarbare waterwegen. Mogelijk is het vaarwater ook geschikt voor suppen (Staand peddelen op een plank).

De GHJ is onderdeel van het recreatietoerwaartnet van de Basisvisie Recreatietoervaart Nederland (BRTN), met een bootklasse BM. De provincie heeft hier normen voor vastgesteld op basis van de Waterverordening provincie Utrecht 2009. Deze normen betreffen de brughogten, vaardiepten en brugbedieningsbesluiten.

Faciliteren vaarroutes en uitbreiden tijdelijke aanlegplaatsen

Er is een wens voor het:

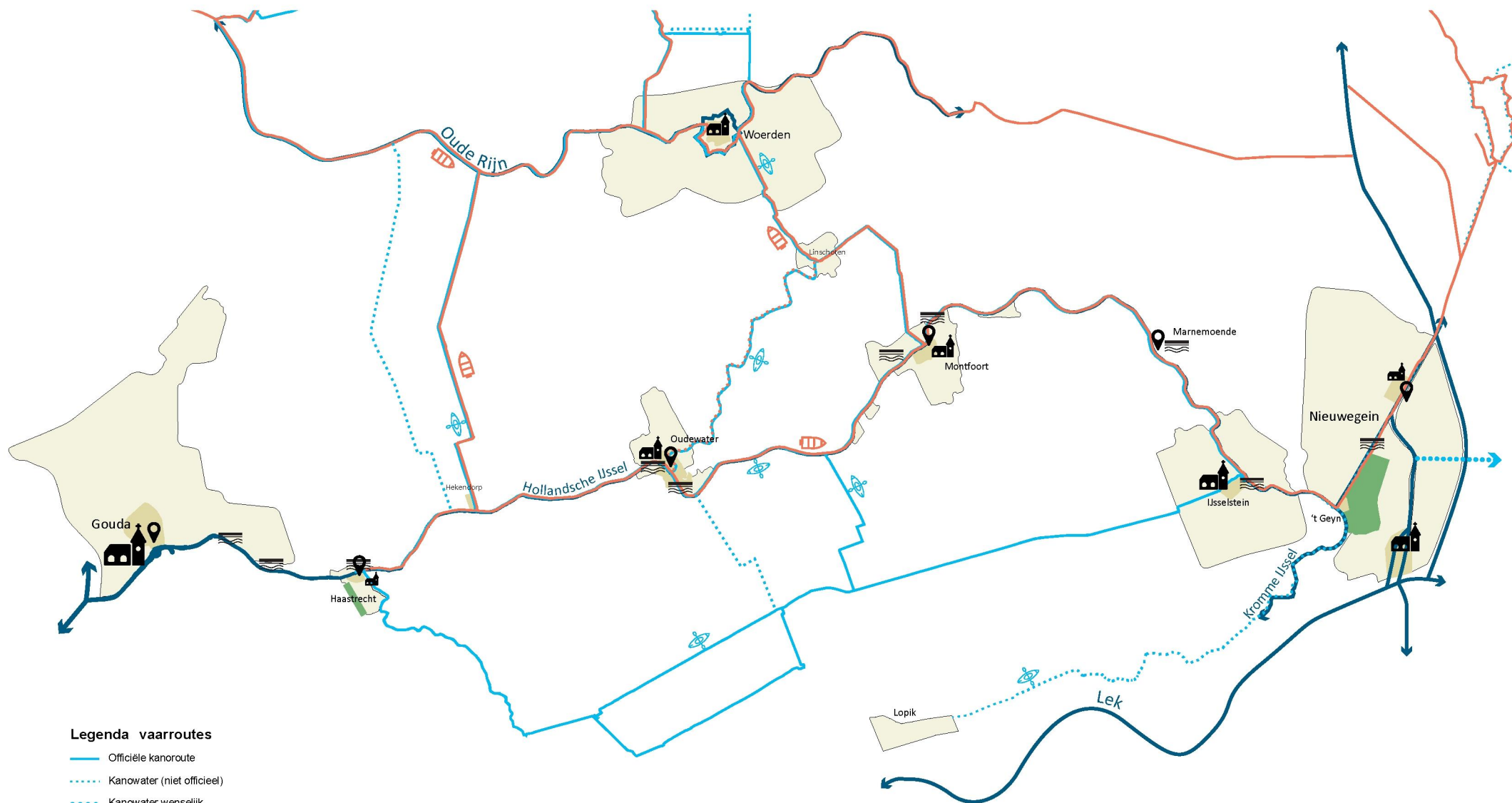
- Beter faciliteren van vaarroutes met boothellingen, rustplaatsen, parkeerplaatsen, informatie, toiletten, etc.
- Uitbreiding van 3x24 uur aanlegplaatsen in de kernen, zodat bezoekers vanaf het water de kernen kunnen bezoeken.
- Uitbreiden van het aantal private ligplaatsen. Deze wens is afkomstig van een aantal particulieren.

Goede aansluiting op voorzieningen

Watergebonden voorzieningen zoals jachthavens, ligplaatsen, kanovoorzieningen, boothellingen, watersportwinkels etc. dienen vooral in de kernen geclusterd te worden, vanwege de relatie met andere voorzieningen, zoals winkels, horeca, gastenverblijven / B&B 's en campings. Veel recreanten en toeristen hebben behoefte aan arrangementen van circa een dag. Hier kunnen ondernemers op inspelen door slimme combinaties aan te bieden van bijvoorbeeld overnachtingsmogelijkheden, boot- en fietsverhuur en horeca.

fig. 12 Insteekhavens in het stedelijke gebied

Legenda vaarroutes

- Officiële kanoroute
- ... Kanowater (niet officieel)
- Kanowater wenselijk
- Sloepenroute
- ... Te ontwikkelen sloepenroute
- 📍 Toeristisch Overstap Punt (TOP)
- ⚡ Aanlegplaats(en) bestaand en/of te ontwikkelen met elektriciteit

Ambitiekaart Gekanaliseerde Hollandsche IJssel Vaarroutes

4.5 Recreatief gebruik langs de GHJ

Jaagpad en wandelroutenetwerk

Het jaagpad is een uniek cultuurhistorisch element langs de GHJ en biedt mogelijkheden voor wandelen en struinen langs de rivier. Hij dient dan ook zo goed mogelijk behouden te blijven en geïntegreerd te worden in wandelrondjes vanuit kernen en verbindingroutes tussen kernen.

Daarnaast kan een jaagpad onderdeel zijn van lange wandelroutes, zoals het 37 kilometer lange Hollandsche IJsselpad. Tussen Hekendorp en Oudewater is er een wens van een ondernemer dat het jaagpad dusdanig wordt aangepast dat trekpaarden er weer gebruik van kunnen maken.

Aanvullen wandelroutenetwerk

Op diverse plaatsen vlak langs de GHJ (ten noorden van Montfoort en in Nieuwegein) of in aansluiting op kernen (zoals bij Haastrecht) dient in de toekomst het wandelnetwerk beter op elkaar aangesloten te worden. Met stippellijnen zijn hiervoor enkele suggesties aangegeven. Ook zijn er wensen voor extra oversteekplaatsen voor wandelaars over de GHJ, zie hiervoor de zoneringskaart. Ten zuiden van Oudewater is een klompenpad voor kinderen in ontwikkeling.

Goede aansluiting op voorzieningen

Het wandelroutenetwerk dient optimaal aan te sluiten op voorzieningen voor dagrecreatie (zoals routeinformatie, parkeerplaatsen, rustpunten, sanitair) en verblijfsrecreatie (zoals hotels, B&B's en campings). Ook is een goede aansluiting op toeristische overstappunten (TOP) gewenst.

Kwaliteitsverbetering langs de GHJ door benutting kansen in herinrichtingsopgaven

Bij herinrichtingsopgaven in het stedelijk gebied dienen daar waar mogelijk kansen gegrepen te worden om een kwaliteitsslag te maken. Bijvoorbeeld het openbaar maken van de ruimte langs de GHJ en die inrichten met rustpunten.

fig. 13 Het jaagpad langs de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel in het buitengebied, begeleid door een landschappelijke beplanting

Fietsroutenetwerk

In de provincies Utrecht en Zuid-Holland is al een redelijk fijnmazig fietsroutenetwerk aanwezig. Tussen Montfoort en IJsselstein worden in het kader van het provinciale programma Recreatie om de stad (RodS) nieuwe fiets- en wandelpaden ontwikkeld in combinatie met natuur- en bosontwikkeling (aangegeven op de ontwikkelingenkaart in de webviewer).

Nieuwe fietsverbindingen

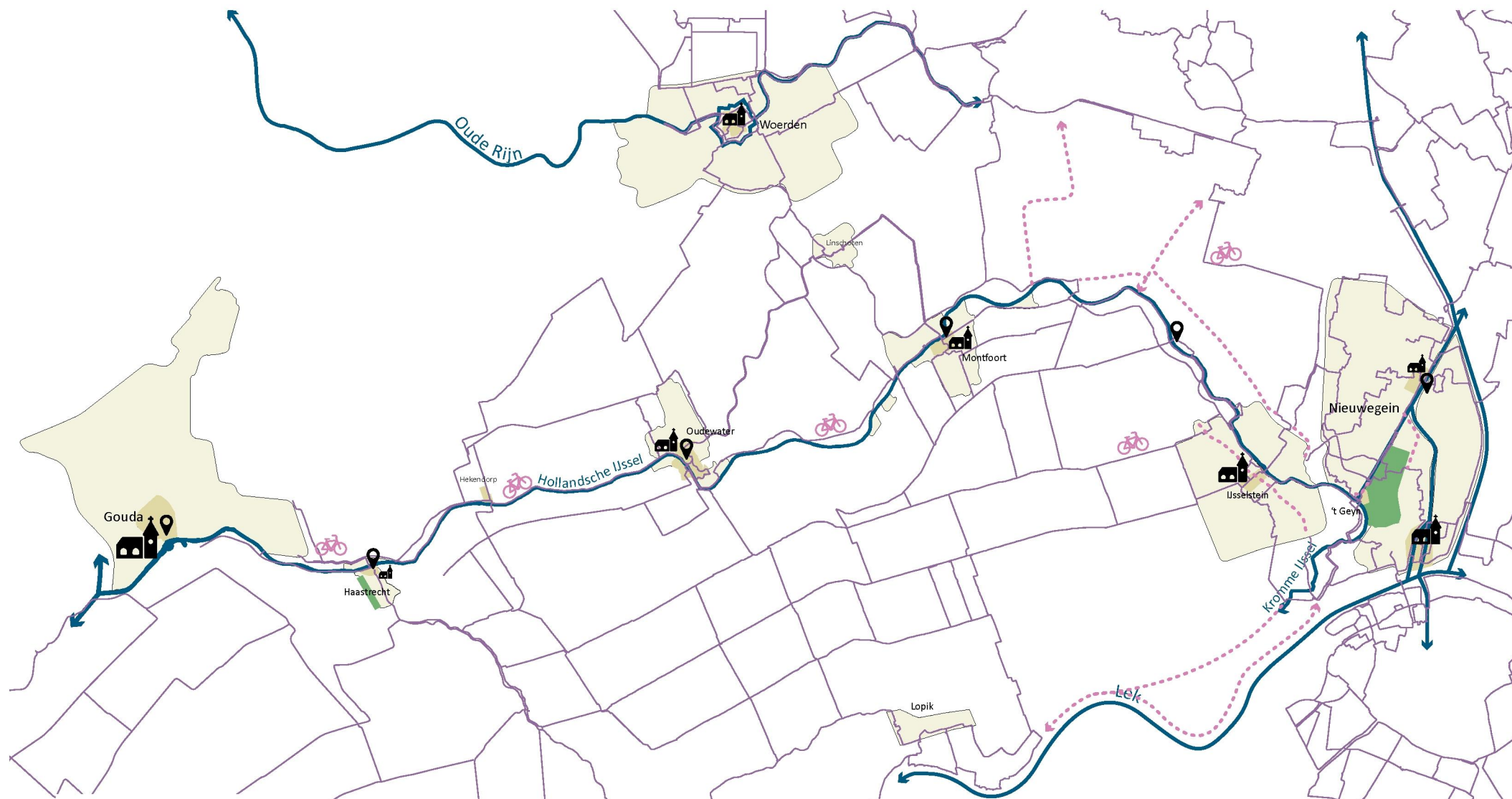
Er zijn wensen voor betere fietsverbindingen naar Vleuten en Leidsche Rijn. Daarnaast is er een wens om vanaf de zuidkant van IJsselstein aanvullende fietsverbindingen richting Lopik en langs de Lek te ontwikkelen.

Goede aansluiting op voorzieningen

Net als bij het wandelroutenetwerk dient het fietsroutenetwerk optimaal aan te sluiten op voorzieningen voor dagrecreatie (zoals routeinformatie, parkeerplaatsen, rustpunten, sanitair) en verblijfsrecreatie (zoals hotels, B&B's en campings). Ook is een goede aansluiting op toeristische overstap-punten (TOP) gewenst.

fig. 14 Uitbreiden fietsroutenetwerk

Legenda fietsroutes

- Fietsroute
- - - - - Toekomstige fietsroute
- 📍 Toeristisch Overstap Punt (TOP)
- Kwaliteitsverbetering met rustpunten

Ambitiekaart Gekanaliseerde Hollandsche IJssel Fietsroutes

EEN GEZAMENLIJK VERTREKPUNT

5. EEN GEZAMENLIJK VERTREK PUNT

In het afgelopen jaar is met verschillende gebiedspartners (betrokken burgers, gemeenten, provincie Utrecht en HDSR) op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau gesproken over de wens om de ruimtelijke kwaliteit van de GHJ en de directe omgeving een impuls te geven. Aanleiding voor deze wens zijn de werkzaamheden die het waterschap de komende jaren in en langs de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel uit zal voeren aan oevers, keringen en baggeren. Iedereen, van bewoners tot bestuurders, is het er over eens dat de GHJ een uniek verbindende watergang is, die unieke plekken met elkaar verbindt. Met dit ambitiedocument hebben partijen samen een ambitie verwoord en onderbouwd, die deze watergang en plekken behoudt en (kansen) verder ontwikkelt. Dit is vertaald in een bijbehorende ambitiekaart, die bijgehouden wordt in de webviewer (hoofdstuk 3). Zoals reeds in de inleiding is aangegeven, vormt het ambitiedocument een gezamenlijk vertrekpunt en 'verbindend element' voor gebiedspartners om de ruimtelijke kwaliteit van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel blijvend te verbeteren.

Dit ambitiedocument is een hulpmiddel om de plannen langs de GHJ in samenhang te verwezenlijken. Synergie bij deze plannen wordt gezocht. Naast daadwerkelijke plannen is het tevens van belang geen blokkades voor de toekomst op te werpen. Als voorbeeld is te noemen de bereikbaarheid van de overgebleven stukken van het jaagpad en het versterken van de recreatieve functie van dit jaagpad. Verkopen of uitgeven van delen hiervan dient verder voorkomen te worden, ook als er nog geen concrete plannen zijn om het jaagpad wat meer recreatief in te richten.

Voorbeelden van gezamenlijke projecten

Op dit moment geven de benoemde gezamenlijk ambities aanleiding om op een aantal punten actief de samenwerking op te zoeken. Deze punten geven een doorkijk naar de toekomst en zijn een voorbeeld van hoe de ambities in de toekomst concreet kunnen worden.

1. Onderzoek naar uitbreiding van 3x24 uren aanlegplaatsen in de kernen

Het doel van meer aanlegplaatsen in de kernen is om bezoekers het gebied in te krijgen, met name in de steden, waar zij een impuls geven aan de lokale economie.

2. Beter faciliteren vaarroutes

Het bevorderen van vaarrecreatie is bij uitstek een samenwerking tussen de verschillende overheden. De voorzieningen, die hiertoe bijdragen, zoals aanlegplaatsen (waterschap), wc's, drinkwatervoorziening, afvalwaterinname, stroom (gemeente) of een botenhelling kunnen een positieve impuls geven aan het aantal recreatieve gebruikers van de GHJ en het aantal bezoekers aan de kernen langs de GHJ. Ook parkeerplaatsen met een goede bereikbaarheid (gemeente), mogelijke combinaties van vaarroutes met TOP's

en bestaande 3x24 uur ligplaatsen spelen daarbij een rol, evenals een goed beleid en herkenbare PR rondom vaarroutes.

3. Versterken van het Watererfgoed

De Oude Hollandsche Waterlinie draagt bij aan de identiteit van het gebied. Per 1 november 2017 is de Stichting Oude Hollandse Waterlinie opgericht vanuit de Unie van Vestingsteden. Voor het gebied is het een kans om de OHW zichtbaar en beleefbaar te maken en de verhalen te vertellen die erbij horen. De GHJ speelt hierin een belangrijke rol vanwege de aanwezigheid van verdedigingswerken op de oevers zoals schansen en door het feit dat via de GHJ gebieden geïnnundeerd werden. Aanhaken bij al bestaande initiatieven lijkt de beste optie om proactief en concreet stappen te zetten binnen dit thema. Daarnaast is het belangrijk om slim te verbinden met bestaande initiatieven, zoals aanhaken bij "Op weg naar 2022, 350 jaar OHW". Dit jubileumjaar biedt een unieke kans om daar naar toe te werken.

Intentie

Partijen hebben met het vaststellen van dit ambitiedocument de intentie uitgesproken dat:

- zij zich maximaal in zullen spannen om bij de ontwikkeling van plannen vanuit hun eigen taak dit ambitiedocument als kader bij de hand te houden;
- zij zich maximaal in zullen spannen om, daar waar dat zinvol is, tot synergie en meerwaarde voor het gebied te komen door met (één van de) andere partijen samen te werken;
- bij het opstellen van omgevingsvisies dit ambitiedocument te laten fungeren als kader voor de ruimtelijke kwaliteit en realisatie van kansen op dit vlak van de GHJ.

